

GOD IS DOOD

Andy McGrath

God is dood

De opkomst en ondergang van
Frank Vandenbroucke

Horizon

Inhoud

Proloog	7
1 Ploegsteert	15
2 Golden Boy	35
3 Mirakels en kuren	53
4 De kleine	71
5 Wat ben je nu?	87
6 Jonge god	105
7 Gaan vissen	123
8 Een bezetene	137
9 Nobody Knows the Trouble I've Seen	149
10 Die ene bijzondere	163
11 God is terug	179
12 Het geweer weggooien	195
13 De laatste die erin gelooft	209
14 Laat me mezelf zijn	225
15 Onsterfelijk	243
16 't Gebed zonder eind	259
17 Dat weet alleen God	279
Epiloog	295
Dankwoord	301
Fotoverantwoording	305
Register	307

Proloog

Ze namen me onder mijn oksels en tilden me op van de grond. Ze zetten een kroontje op mijn hoofd en knielden voor mijn troon. Overal waar ik ging, was ik VDB, het supertalent, de jonge god. Mensen begonnen te stotteren als ik iets tegen hen zei. Hoe lang duurt het voordat iemand zich als een god begint te gedragen?

– Frank Vandenbroucke, *Ik ben God niet*

Het was zijn eerste wereldkampioenschap, dat voor junioren in 1991. Het was ook de eerste keer dat hij een vliegtuig had genomen, laat staan de Atlantische Oceaan was overgestoken. Het moment is vereeuwigd in een krakend filmpje gedraaid op de luchthaven van Zaventem. Hij droeg een opzichtig, fluorescerend joggingpak met de Belgische driekleur en hield zijn zusje Samantha vast. De vragen van de interviewer over zijn schoolwerk lachte hij vrolijk weg. Hij was de jongste van een grote delegatie, hij had een speciale vrijstelling gekregen om een paar maanden vóór zijn zeventiende verjaardag te reizen. Hij was jong, maar toen al zo goed dat ze een loopje namen met de regels om hem toch maar te laten rijden.

In Colorado was hij degene met de meeste lef, hij zocht de aandacht en wilde de leider zijn. Alles was een wedstrijd. Hij strafte zichzelf als hij niet had gewonnen of niet goed genoeg Engels had gesproken, ondanks zijn jonge leeftijd. Hij was ervan overtuigd dat hij speciaal was. Tijdens die reis stapte hij op de correspondent van *Het Nieuwsblad* af en stelde zich voor: ‘Ik ben Frank Vandenbroucke en jij zult in de toekomst nog vaak over mij schrijven.’

En hij kreeg gelijk. Nog een paar jaar en alles zou om hem gaan

draaien. Wielrennen is in België bijna een religie, wielervedstrijden kleuren het landschap en elk dorp heeft wel zijn lokale held die de wedstrijd der wedstrijden, de Ronde van Vlaanderen, heeft gereden. Niemand wordt hier geboren als god, je wordt er een gemaakt, door de inwoners van een godvergeten gat, door de media die de sport nauwgezet verslaan, door fans die deze volkse, onge Kunststelde sport aanbidden zoals in geen enkel ander land.

Velen hoefden hem maar even te zien om verliefd op hem te worden. Hij had het blonde haar en de grote mond van zijn moeder, een cafébazin, en de donkere wenkbrauwen, de obsessie voor de fiets en de aangeboren neerslachtigheid van zijn vader, hij was knap, charmant, had hoge jukbeenderen en een lange Romeinse neus.

Hij kon je hypnotiseren met een engelachtige glimlach of een opgetrokken wenkbrauw. Hij was een vreemde mix, geboren in België, maar in heel wat trekken compleet on-Belgisch. Hij werd geboren op een steenworp van de Franse grens, sprak Nederlands en Frans, maar hij had Italiaanse looks en hield ook van het zuiderse land. Hij was welbespraakt, charismatisch, gewiekst en recht voor z'n raap. Hij was goed in alles waar hij zich op stortte – maar dat was toch vooral het wielrennen. Het moest en zou wielrennen zijn, de obsessie van de hele familie: hij liep in de voetsporen van zijn oom Jean-Luc, zelf een begenadigd renner eind jaren zeventig. De nieuwe 'VDB' was ervoor in de wieg gelegd.

Hij op de fiets, dat kon niet anders dan je betoveren: zijn lange benen – het leken wel die van een balletdanser – door de zon en de tijd gebruind, zo glad als een ibericoham, ronddraaiend als een windmolen in een storm, zijn rug bijna onmerkbaar bewegend, zijn koersinzicht ongezien, de wedstrijd tactisch lezend als Neo's nirvana in *The Matrix*, zijn ogen gericht op de weg voor zich en zijn mond in een rondje. Lof zou vast volgen. Wielrennen is een sport van diepgaan en toewijding, maar hij kon het er moeiteloos laten uitzien.

Hij was in wezen een natuurtalent, als je naar hem keek, leek koersen eenvoudig, zo simpel, zo mooi, pure kunst.

Hij was een buitenaards wezen dat in een wereld van aardige, maar saaie internationale wielergoden, zoals vijfvoudig Tourwinnaar Miguel Indurain, de Belgische held Johan Museeuw en de Zwitserse ster Tony Rominger, was geland. ‘Ik wil alles winnen’, zei de tiener. En het leek erop dat hij dat zou kunnen ook. Hij kon de steile Alpenritten aan, stond zijn mannetje in pittige tijdritten en was bovenal een geducht tegenstander in de klassiekers, zowel in de heuvels als op de kasseien. Vijftien jaar nadat Merckx de fiets aan de wilgen had gehangen, hadden de media zijn opvolger gevonden – maar dan één met meer charisma, meer rock-'n-roll op de fiets.

Geen wonder dat ze hem de bijnaam ‘Golden Boy’ gaven en zijn volgelingen hem ‘God’ noemden. Ondanks zijn ranke postuur was hij in staat te toveren op de fiets, hij zette haast mirakels neer. Hij kon in zijn eentje een heel peloton op afstand houden en was bereid om alles te doen voor een grote overwinning, ook kraken.

Hij was niet bang om te zeggen wat hij dacht. Hij was de beste en stak zijn zelfvertrouwen niet onder stoelen of banken. Als er al iets van arrogantie of ijdelheid doorschemerde, dan werd dat meteen gecounterd door zijn enorme menselijkheid. Dit was een jongen die opgegroeid was in een dorpscafé, hij praatte met Jan en alleman, gaf zich helemaal en wilde in ruil aanbedding. Fans willen emotie zien in sport en Frank liep daarvan over. Mensen waren tot hem aangetrokken en wilden dat hij het goed zou doen.

Hij was zo goed, zo jong nog, en toch al rijden voor het beste team, Mapei. Maar met zijn grote talent ging een aangeboren breekbaarheid gepaard – een zwakke knie, neiging tot ziekte en middelmatigheid als hij er zijn hoofd niet bij had – maar dat maakte hem alleen nog maar boeiender. Niemand wist ooit zeker welke Frank Vandenbroucke er aan de start zou staan en hij liet niemand onberoerd.

In de professionele sport beginnen de problemen vaak na de wedstrijd of wanneer er wordt afgefloten. De beste atleten krijgen alle middelen en hulp voor hun sportieve successen, maar zo goed

als geen voorbereiding op of bescherming tegen de gevolgen – de aandacht, het twijfelen aan zichzelf, het geld, de roem, de meelopers, de paparazzi, de rioolpers, de bijbehorende onderwereld.

Vandenbrouckes uitspraken en lef waren een façade, diep vanbinnen was hij veel brozer en gevoeliger dan hij in deze harde machowereld liet uitschijnen. Hij werd prof in een voor de sport slecht tijdperk, met ploegartsen en traditie die de plak zwaaiden – een jonge revolverheld die het Wilde Westen betreedt. Het peloton van de jaren negentig was een hongerige, gedreven generatie met zovelen die supermannen waren op de fiets, maar kleine jongetjes daarnaast, enkelen raakten slechts een beetje gehavend, velen herstellen in stilte nog steeds van de nawerkingen. Als iedereen om je heen zich door niets laat tegenhouden, waarom jij dan wel? Was hij verdwaald of bewust op het slechte pad gebracht, of was hij een van de leiders?

Zijn leven en carrière straalden af op de schoonheid en de brutoheid van sport, met concurrenten die lege vaten worden voor ander-mans hoop, dromen en gulzigheid. Vertrouwd op weg naar de top, maar leeg en gebroken door de vele schokken onderweg. Vandenbroucke zou vast komen te zitten in de onderstroom. Er is zo weinig speling, zijn topprestatie – Luik-Bastenaken-Luik – was het begin van het einde.

Ze noemden hem dan wel God op de weg, maar hij was sterfelijk in zijn zielenstrijd daarnaast, die door de jaren heen alleen maar groter zou worden. Hij kon zijn eigen grootste vijand zijn, jojoënd tussen overwinning en nederlaag, vreugde, hoop en diep verdriet, topploegen en prullige outfits. Om zijn woorden aan te halen: het leven is een soap – en in zijn volwassen leven keek bijna heel België mee. Maar wat er ook gebeurde, hij werd altijd naar de fiets getrokken, als een mot naar een vlam, op zoek naar verlossing in het zadel.

God is dood is het uitvoerige levensverhaal van Frank Vandenbroucke: Frank, de man die hij diep vanbinnen was, maar ook de atleet, de zoon, de vader en de verslaafde. Het boek wil ook op zoek

gaan naar antwoorden op zijn mysterieuze dood na een uitzonderlijk, turbulent leven.

In welke mate was hij verdwaald, ontspoord door slechte beslissingen of negatieve invloeden, het slachtoffer van gerechtelijke dwaalingen, van een endemische cultuur van doping of van de media die hem opjaagden? Hoeveel van zijn daden zijn te wijten aan zijn zelf-destructieve neiging, zelfvergoding en narcisme, drugs, arrogantie, luiheid, ongedisciplineerdheid, vrijgevigheid en een niet te stoppen drang om koersen te winnen?

Mentale gezondheid was in de jaren negentig nog totaal geen kopzorg, vooral niet in de sportwereld met zijn geprezen masochisten en stugge wielrenners die zwegen en op hun stuur beten wanneer het slecht ging. De sterren die naar de psycholoog gingen, wilden dit liever niet aan de grote klok hangen.

Wanneer goden uit de hemel worden geschopt, vallen ze diep. Geloofssystemen zijn fragiel, net als hoe wij reageren op deze kunstmatige helden die de sportwereld voortbrengt.

Het leven is nooit eenvoudig en niet per se eerlijk. Het gaat om de vele tinten grijs zien in al het zwart en wit. Je kunt zondigen en jou kan toch tekortgedaan worden door de mensen en systemen om je heen. Je kunt barsten van het talent en het toch allemaal verspillen. En je kunt door velen aanbeden worden en toch tot je laatste snik liefde najagen.

België is geen land voor helden, wel voor underdogs. We zwijgen en doen gewoon verder... Maar we hebben wel helden nodig, voorbeelden. Mensen die niet breken, mensen die onze dagelijkse sleur doorbreken. Mensen die kunnen vliegen, die dingen doen die wij niet kunnen.

– Matthias Declercq

Met zijn talent is Frank de Cruyff van het wielrennen. Hij kon alles winnen. Behalve misschien de Ronde van Frankrijk.

– Eddy Merckx

1 Ploegsteert

Sweep onward, and though Fame
Shall aureole your name,
Remember whence you came
In Boyhood days.

And in life's darkening years
Look back on hopes and fears
Mingled with memory's tears
And blame and praise.
– L'Envoi, Roland Leighton

De weg die in en uit Ploegsteert leidt, is een betonweg. Die goedkope platen zie je wel vaker op het Belgische platteland, om de paar meter zit een geul die een vervelend *dun-dun*-geluid maakt onder je banden. Je vraagt je voortdurend af of je geen lek hebt en waarom je hier in godsnaam bent. Want je komt niet per toeval in Ploegsteert.

'Ik zeg het niet graag, maar wij noemen het *le trou de cul du monde* – het hol van Pluto. Als je niet iets te doen hebt in Ploegsteert, dan kom je niet naar Ploegsteert', zegt Céline Vandenbroucke, Frank Vandenbrouckes nicht, lachend. Een paar journalisten hebben het al theatraal het einde van de wereld genoemd, de plek waar de wind stopt en de bomen kaal zijn.

Misschien was dat op een wel heel grauwe winterdag, want buiten het dorp liggen vlakke, open velden en landbouwgrond, zo van een schilderij van Bruegel geplukt. Als de wind uit de juiste richting waait, ruikt het in de hoofdstraat naar mest van de omliggende boerderijen – nogal toepasselijk in een dorp dat 'ploeg' en 'steert'

heet. Ten zuiden van dit dorpje met tweeduizend inwoners ligt het Franse Rijsel, zo'n 15 kilometer naar het noorden ligt Ieper, de dichtstbijzijnde grote Belgische stad. Ploegsteert is een buitenpost, in een uithoek van Wallonië, doch op een steenworp van zowel Frankrijk als Vlaanderen.

Rond de N365, de hoofdstraat die van noord naar zuid door het dorpje loopt en waar ook alle voorzieningen zijn, liggen roestbruine bakstenen huizen. Je vindt er een bank, de lokale supermarkt, een fietswinkel en een frietkot, in een straal van 400 meter rond de kerk liggen vier drankgelegenheden. Bier is hier big business: tussen alle landbouwvoertuigen door sjokken vrachtwagens van brouwerij Vanuxeem op regelmatige tijdstippen door het dorp. De brouwerij is de grootste werkgever in de regio, op de voet gevolgd door de baksteenproducent in het aangrenzende Le Bizet. Richting het zuiden, naar Frankrijk toe, verkopen een aantal winkeltjes sigaretten, bier en chocolade, maar dan goedkoper dan over de grens dankzij de lagere accijnzen.

Een paar kilometer verderop, in noordwestelijke richting, steekt een kam van beboste heuvels omhoog in de vlakke vallei van de rivier de Douve: de Monteberg, de Kemmelberg, de Zwarteberg zijn maar een paar van de West-Vlaamse Heuvels, waar in de Eerste Wereldoorlog honderdduizenden mannen het leven hebben gelaten, vechtend om een verwaarloosbaar stukje terreinwinst. Ploegsteert lag aan het westelijke front, en zelfs een eeuw later zie je nog steeds de onuitwisbare afdruk van de Eerste Wereldoorlog op het landschap en in het lokale geheugen. Het hele gebied is bezaaid met kerkhoven en monumenten en elke eerste vrijdag van de maand weerklinkt de 'Last Post' bij het ronde zandstenen monument in Ploegsteert. Voor de neogotische kerk van het dorpje staat een standbeeld van een soldaat, een eerbetoon aan de gevallen helden, dat door weer en wind intussen helemaal turkoois is geworden. Onder zijn linkerarm houdt hij een geweer, met zijn rechter wijst hij naar onzichtbaar drama, zijn mond verwrongen in een schreeuw.

Het dorpje was bijna de hele oorlog – op een paar maanden in het begin na – in handen van de geallieerden, die het *Plug Street* noemden. De dichte bossen in het oosten, waar de meeste strijd geleverd werd, waren veranderd in een moeras van modder, verdwaalde kogels en rottende lichamen, en boven je hoofd ontplofende granaten. (Maar toch was dit een betere plek om te zitten dan de hevig bevochten *Ypres Salient*, 15 kilometer verderop, met een hoger dodental.) De latere Britse eerste minister Anthony Eden en dichter Roland Leighton hebben hier gevochten, Adolf Hitler en Winston Churchill waren op verschillende momenten gestationeerd aan weerskanten van Ploegsteert. Het dorp zelf was bijna vernield door Duitse bombardementen, toen Churchill op een dag terugkeerde naar zijn kantoor, lag het helemaal in puin.

Het prikkeldraad en de loopgraven zijn allang verdwenen, nu hoor je alleen nog zingende vogels en ronkende tractoren. De enige strijd waar Ploegsteert vandaag nog een kleine rolletje in speelt, is die over de taal die het moderne België verdeelt en definieert. De wegwijzers op de centrale rotonde voor de kerk geven je al een idee. De richtingen staan vreemd genoeg in twee van de officiële talen van België, Nederlands en Frans, naar het zuiden voor Le Bizet en de Franse stad Armentières, naar het noorden voor Messines-Mesen, Ypres-Ieper en Nieuwkerke-Neuve Eglise. Vandenbrouckes thuishaven Komen-Waasten, waarvan Ploegsteert een van de vijf gemeenten is, is een buitenbeentje in een toch al eigenzinnig land, het is de zeventiengste en meest westelijke faciliteitengemeente, waar beide talen gesproken worden. In 1963, toen de moderne taalgrens werd vastgelegd, werd deze wig van 16 bij 61 vierkante kilometer, toen Vlaams grondgebied, bij Henegouwen en dus Wallonië gevoegd – ook al was er geen rechtstreeks geografisch contact met de rest van die regio. De enclave met 18.000 inwoners grenst in het noorden en westen aan West-Vlaanderen en ligt in het zuiden broederlijk naast de Franse grens. Verwarrend, maar typisch Belgisch – kunstmatig, meer dan één gezicht, zowel charmant als wisselvallig, precies zo-

als Frank Vandenbroucke. Je zou het zelf niet kunnen bedenken. Grensbewoners die elke dag zonder verpinken de taal- en landsgrens oversteken, staan er helemaal niet meer bij stil. Dat kan echter niet gezegd worden van argeloze buitenlanders die de weg kwijtraken op zoek naar Lille en alleen de Nederlandse naam, Rijsel, zien staan.

Die tweespalt is eigenlijk een bijproduct van de status van België als slagveld, een belangrijk grondgebied aan de toegangspoort tot Europa, dat de speelbal was in handen van heel wat heersers. In 57 v.Chr. veroverde Julius Caesar het grondgebied van de verscheidene Belgische stammen en de feodale staten die later het moderne België zouden vormen, en later was het achtereenvolgens in handen van de Franken, Bourgondië, Oostenrijk, Spanje en Frankrijk. In de achttiende eeuw werden de Belgen toegevoegd aan het Koninkrijk der Nederlanden. België als onafhankelijke staat werd geboren in 1830, na een revolutie op gang getrapt door Brusselse stedelingen die het garnizoen bestormden na een revolutionaire operaopvoering. Het Frans was de taal van Wallonië en van de elite, gesproken in het gerecht, het leger en de ambtenarij, ook al was het demografische overwicht voor Vlaanderen. Maar het bevolkingsaantal en de economische dominantie van Vlaanderen namen toe en de machtsverhoudingen verschoven. Dit zorgde voor spanningen en een occasionele roep om opsplitsing.

Vlamingen noemen zichzelf bescheiden en ijverig. Fietsen is de nationale sport, veel meer dan in Wallonië, met wielervedstrijden als de Ronde van Vlaanderen die meer dan een eeuw geleden voor het eerst werden gereden als vehikels voor emancipatie en nationalisme. Hun helden – negentiende-eeuwse revolutionairen, maar ook wielrenners – zijn meestal robuust, flegmatisch en gelaten, spiegels van hoe ze zichzelf graag willen zien. Het heersende stereotiepe beeld van de Waal is dat van een werkschuwe linkse rakker die leeft van de zuurverdiende voorspoed van het land via aalmoezen van de overheid. De zuidelijke burens zien hun noordelijke landgenoten dan weer als stug, xenofob en opschepperig. Een typisch Waalse

grap gaat als volgt: ‘Waarom slikt een Vlaming water in tijdens het zwemmen? Omdat hij zelfs in het zwembad zijn grote mond opentrekt.’ Vergelijk ze met twee pleegbroertjes onder hetzelfde dak – heel verschillend, ze tolereren elkaar amper, maar zijn op andere momenten twee handen op één buik en lijken veel meer op elkaar dan ze meestal willen toegeven.

De media poken de onmin graag op, er wordt weleens gezegd dat het enige wat de Belgen bindt de koninklijke familie en de Rode Duivels zijn, Eddy Merckx en een gelegenheidsafkeer van hun luidruchtige burens Nederland en Frankrijk. De moderne realiteit is genuanceerder. ‘Het is de politiek, het zijn niet de mensen’, zegt een hotelier wanneer ik pols naar de zogenaamde verschillen. België zou niet meer werken, maar toch lukt het om de een of andere reden wel, ook al hangt de regering van de – grote en kleine – compromissen aan elkaar. Als geografie een lotsbestemming is, zoals historici graag zeggen, dan was Frank Vandenbroucke voorbestemd om even gelaagd te zijn als Ploegsteert, grenzen te overstijgen, naadloos te switchen tussen talen en gemeenschappen.

Interculturalisme zat in zijn bloed: zijn vader Jean-Jacques had de dubbele nationaliteit toen hij in september 1947 geboren werd als het eerste kind van Michel Vandenbroucke en de in Frankrijk geboren Simone Haeze. Tweelingbroers Jean-Luc en Jean-Paul werden zeven jaar later geboren. De familie Vandenbroucke woonde in de zanderige industriële grensstad Moeskroen, 35 kilometer ten oosten van Ploegsteert. Michel zag de nazi’s in de Tweede Wereldoorlog het land binnentrekken en zou zijn zonen later vermaken met verhalen over de condenssporen van de geallieerde vliegtuigen in de lucht, sommige op weg naar Duitsland, andere met brandende staarten op de terugweg.

Michel was een klusjesman die badkamers en keukens verkocht. Een gepassioneerd wielierliefhebber ook, die de jonge Jean-Jacques meenam naar wedstrijden op de wielervedstrijden in Gent en naar Parijs-

Roubaix in 1957, waar hij de Belgische ster Fred De Bruyne de overwinning zag pakken. Dat was op zijn betere dagen. Op andere dagen kon hij maar weinig affectie opbrengen voor zijn drie zonen. Michel was ook af en toe depressief en boos, getriggerd door kleine dingen zoals te veel werkdruk of iets in het huis dat niet was zoals het hoorde. Vandaag zou dit waarschijnlijk een bipolaire stoornis genoemd worden. 'Als hij kwaad was, had hij zichzelf niet meer onder controle, bleef hij twee of drie dagen boos. Daarna kwam hij weer tot rust', zegt Jean-Luc. Soms was hij gewelddadig. Simone werd een keer zelfs in het ziekenhuis opgenomen. Dan weer werd de politie gebeld en werd de priester opgetrommeld om de gemoe- deren te bedaren. De drie broers Vandenbroucke zagen hun ouders vaak ruziemaken. 'Het was zwaar, we hebben eronder geleden. Mijn moeder heeft nooit over een scheiding gesproken, omdat ze aan haar kinderen dacht', zegt Jean-Luc.

De kinderen vonden een toevluchtsoord bij hun oom en tante, Norbert Soens en Simone Adyns, die 300 meter verderop woonden. Daar zaten ze na schooltijd urenlang en een paar keer per jaar ook langere periodes, wachtend tot de slechte bui van hun vader voorbij was. Ze kregen het liefdevolle koosnaampje 'Poulet' (oom en tante Kip), omdat ze gevogelte verkochten in Moeskroen. Ze waren ook de nederige loten van de grote Vandenbroucke-wielerstamboom: Simone was Frans nationaal kampioen in 1926 ('Het was meer een informele dan een officiële wedstrijd', zegt Jean-Luc), Norbert was liefhebber, maar reed ook het Circuit Franco-Belge, een grote lokale wedstrijd.

Toen Jean-Jacques halfweg de jaren zestig wedstrijden ging rijden, verwachtte zijn wispelturige vader dat hij zijn eerste wedstrijd won. Af en toe liet hij hem niet trainen op wekdagen als hij slecht had gereden en verbood hij hem om een fietswinkel binnen te stap- pen. Er zat voor Jean-Jacques niets anders op dan zelf te leren hoe hij zijn fiets kon herstellen. Hij won vaak, maar de druk en de men- tale spelletjes hebben zeker niet geholpen. Toen Jean-Jacques ouder

werd, nam ook de animositeit tussen vader en oudste zoon toe.

Toen Jean-Jacques in 1967 voor zijn legerdienst gestationeerd was in Ossendorf, een buitenwijk van het Duitse Keulen, werd hij verliefd op Chantal Vanruymbeke, de blonde dochter van een lid van de strijdkrachten, een man die ook afgevaardigde was van de Belgische Wierelfederatie. Hij probeerde gedaan te krijgen dat de Belgische soldaten die in Duitsland gelegerd waren aan wielervedstrijden mochten deelnemen – dat moet de jonge Jean-Jacques ongetwijfeld als muziek in de oren geklonken hebben.

Bij zijn terugkeer werd hij weer met zijn twee voeten op de grond gezet. De ruzies met zijn vader gingen onverminderd voort, tot Jean-Jacques een jaar later bij oom en tante Kip introk. Zijn broers Jean-Luc en Jean-Paul werden met klusjes in huis en in het bedrijf opgezadeld. ‘Hij zei tegen mijn vader dat hij, als hij alle leveringen had gedaan, met de fiets mocht gaan rijden. Dat deed hij altijd, maar dan zei hij toch: “Nee, je mag niet fietsen.” Hij was een klootzak, als je ’t mij vraagt’, zegt Jean-Lucs dochter Céline over haar grootvader.

Eind juni 1969 reden de broers naar de nabijgelegen Franse grensstad Roubaix voor de openingsetappe van de Ronde van Frankrijk. Bij hun terugkeer kregen ze een dringend telefoontje, hun moeder was ernstig ziek. Simone overleed die avond aan trombose, ze was amper drieënveertig.

Fietsen was een uitlaatklep voor zijn verdriet, maar ook een manier om aan zijn wispelturige vader te ontsnappen. Jean-Jacques had een sterke eindsprint en klopte mannen als Jempi Monseré en Roger De Vlaeminck, die uiteindelijk wielerkampioenen zouden worden. Jean-Jacques was sterk op de kermiskoersen die overal in België werden gereden en kreeg in 1971, nadat hij twintig wedstrijden had gewonnen, een profcontract bij de kleine ploeg Hertekamp-Magniflex-Novy. Hij hoopte dat dat een opstapje zou zijn naar een legendarische carrière in de sport waardoor hij zo geobsedeerd was.

Misschien dacht hij aan een verzoening met zijn vader, maar

hij heeft nooit de kans gekregen. Michel Vandenbroucke lag met long- en hartproblemen vaak in het ziekenhuis en overleed uiteindelijk in januari 1971 aan een hartaanval. Hij was er niet meer, maar zijn zwarte stemmingen waren niet vergeten. Zowel Jean-Jacques als Frank zou in hun latere leven kampen met depressieve buien. 'Ons lijden is genetisch', zei Jean-Jacques in een zeldzaam interview tientallen jaren later.

En zo waren de broers ouderloos en was de wielercarrière van Jean-Jacques in de kiem gesmoord. Op zijn drieëntwintigste werd hij de voogd van zijn jongere broers en nam hij het familiebedrijf over. Maar passie voor het slijten van gootstenen, toiletten en badkuipen had hij niet. Opgelucht trok hij de deur achter zich dicht toen hij zijn vaders bedrijf van de hand had gedaan. Zijn fiets had hij aan Jean-Luc gegeven, hij had al vroeg opgemerkt dat zijn broer een natuurtalent was.

Jean-Luc bewees dat hij gelijk had. Amper zestien en al één meter tachtig, veel groter dan de concurrentie. Zijn lange, slanke benen, zijn hoge jukbeenderen, zijn hoge voorhoofd en zijn doordringende blik doen denken aan zijn neef. Hij was een fenomeen, won bijna tweehonderd wedstrijden voor liefhebbers op alle mogelijke manieren. 'Telkens wanneer ik een wedstrijd won, ging ik de bloemen op het graf van mijn ouders leggen', zegt Jean-Luc. 'En ik won veertig wedstrijden per jaar. We vergaten de pijn omdat we euforisch waren. Zo konden we alle emoties verwerken.' Fietsen is altijd dat geweest wat de broers bond, een bron van trots en een gevoel ergens bij te horen, een uitlaatklep voor gevoelens ook. Zelfs vandaag de dag belen ze elkaar net zo goed op om een wielervedstrijd op de televisie te bespreken als om familienieuws uit te wisselen.

Jean-Luc werd op zijn twintigste, in 1975, prof bij de belangrijkste Franse ploeg, Peugeot. Een jaar later sprintte hij tegen zijn jeugdidool Eddy Merckx voor de overwinning in Milaan-San Remo en werd hij genoemd als mogelijke opvolger van de wielervedstrijder. Zo is het niet gegaan, maar toch heeft Jean-Luc Vandenbroucke een

lange en succesvolle carrière gehad. Hij was vooral sterk in tijdritten en eendagskoersen. Hij won meer dan zeventig wedstrijden, ook etappes in de zevendaagse etappewedstrijd Parijs-Nice en de Grote Landenprijs, een prestigieuze tijdrit.

In augustus 1971 waren Chantal en Jean-Jacques getrouwd en twee maanden later hadden ze de Hostellerie de la Place in Ploegsteert overgenomen van Chantals ouders, Emile en Magdalena. Omdat Jean-Jacques nog steeds Jean-Lucs wettelijke voogd was, was zijn getalenteerde broertje verplicht geweest bij hem in te trekken. Hij was getrouwd zodra dat kon en meteen daarna verhuisd. Hij had genoeg van de luidruchtige feestjes en het gehuil van Sandra, het eerste kind van Chantal en Jean-Jacques, dat in 1972 was geboren.

De blonde Chantal was, met haar blauwe ogen en levendige persoonlijkheid, de sociaalste van de twee. Zij was het die de pub runde en een praatje maakte met de schippers. Jean-Jacques was geslotener, de lokale krant *Nord Eclair* vergeleek hem ooit met een 'oude beer, zwijgzaam en op zichzelf'. Soms ging hij aan de slag als loodgieter en verwarmingsinstallateur, dan weer stak hij een handje toe in de Hostellerie. Maar hij genoot er vooral van om in de kamer boven het restaurant naar oude wielervedstrijden te kijken, de videobanden netjes opgestapeld naast een groot terrarium met slangen, zijn andere hobby.

6 november 1974. In kamer 106 van de kraamafdeling van het ziekenhuis van Moeskroen kwam het tweede kind van Chantal en Jean-Jacques ter wereld, toen al een vechtertje. Zijn navelstreng zat om zijn nek. De vroedvrouw loste het op, maar enkele minuten later werd het kind blauw en werd gevreesd voor hypoglykemie. Maar te midden van al die bliepjes van ziekenhuistoestellen hield de boreling vol. Hij was een broos hoopje mens, woog amper 2,9 kilo, 20 procent onder het gemiddelde geboortegewicht toen. Dat hij er was, was niet minder dan een mirakel, ze waren er namelijk van uitgegaan dat Chantal nooit meer een kind op de wereld zou zetten.

Chantal wilde hem Franck noemen, Jean-Jacques wilde een stoerdere en pittigere naam, zonder de c. Hij kreeg zijn zin, maar dan wel bij toeval. Hij had Chantal haar zin gegeven en ingestemd met een c, maar in het gemeentehuis van Moeskroen ‘vergat’ hij de c te vermelden en het kind werd geregistreerd als Frank Vandenbroucke.

Hij werd meteen de lieveling van de stamgasten van de Hostellerie, die toekeken hoe zijn luiers verschoond werden aan een cafétafeltje. Nog voor zijn eerste verjaardag kon hij lopen, en toen al had hij veel zin voor avontuur. Een opmerkelijke buurtbewoner uit Ploegsteert onderschepte de jongste telg van het gezin 400 meter verderop, dribbelend over straat, op weg naar Armentières over de Franse grens.

Deze vroege ontsnappingspoging was een uitzondering. Ploegsteert was Franks hele wereld, het dorp oefende zelfs op het toppunt van zijn carrière een magnetische aantrekkingskracht op hem uit. Zijn oudere zus Sandra is er altijd blijven wonen. Ik bel haar op een doordeweekse avond. Ze is net thuis van haar job als onderwijzeres. Sandra is een rijzige vrouw met donkerbruine ogen en donkerbruin haar, ze draagt een donkerblauw truitje en een chique roze sjaal. Ook zij heeft de opvallende wenkbrauwen van de Vandenbrouckes, mooi rond als een boogbrug, en ze doet me denken aan een oudere versie van de hoofdrolspeelster in *Amélie*. Ze is een beetje een buitenbeentje in de familie – ze heeft niets met wielrennen, haatte de sport als kind en wilde nooit met een wielrenner trouwen, ze had met eigen ogen gezien hoeveel tijd dat vroeg. Maar zo is het niet helemaal gegaan: haar man Sébastien was een voetballer die zich aan de familiesport waagde toen hij al een flink eind in de dertig was, en haar zoon Franklin is profrenner geworden. Zijn truien hangen tijdens ons gesprek te drogen op de radiator.

Sandra is twee jaar ouder dan Frank en ontpopte zich meteen als zijn beschermengel. Omdat hun ouders vaak druk aan het werk waren, werden ze zo snel mogelijk naar school gestuurd. ‘Ik was nog geen twee, denk ik, Frank amper anderhalf’, zegt Sandra. ‘Ik be-

moederde hem dus op de speelplaats: handen af van mijn broertje. Ik wilde hem nooit alleen laten.’

De kinderen spraken toen na school vaak af voor de Hostellerie, op het grote plein van het dorp, de Place de la Rabecque, waar ze balletjes traptten. De energieke kleine Frank reed rondjes op zijn zwarte fiets, zijn persoonlijke record heel gestaag met telkens een milliseconde verbeterend. Hij versloeg zichzelf, elke keer opnieuw, het waren de eerste pedaalslagen van zijn bitterzoete lotsbestemming.

Frank was een ziekelijk kind, af en toe kwam de dorpsverpleegster langs voor zijn ademhalingsproblemen. Hij kon ook heel goed typetjes neerzetten: toen ze tijdens een gezinsvakantie naar Lourdes gingen – hij was toen nog een kleuter in een buggy – trok hij een dekentje over zijn benen, zoals enkele van de oudere bedevaartgangers in de Grotto, en stond dan op, alsof hij miraculeus was genezen.

Maar die gezondheidsperikelen vielen in het niets bij wat er op 17 augustus 1979 gebeurde. Een paar maanden na zijn vijfde verjaardag ging Frank – of Frans, zoals het lokale krantje verkeerdelijk had gespeld de volgende dag – samen met zijn vader fietsen. Die had om vier uur afgesproken met zijn vriend Gilbert Barroo. Er was toen een autorally bezig in Ploegsteert en de Hostellerie hielp bij het opzetten van een paar drankkraampjes.

Barroo woonde in de Rue Sainte-Marie, een smalle zijstraat van de hoofdweg N365, die in zuidelijke richting door Ploegsteert richting Frankrijk loopt. Het straatje leidt de auto's tussen bebouwde velden door met gewassen, gras en flegmatieke koeien. Het ligt maar 1500 meter van de Hostellerie en was het niet voor de vele bochten, dan zou je over het gras de dorpskerk kunnen zien. Terwijl zijn vader even binnensprong bij Barroo, fietste kleine Frank nog een stukje verder.

Een eenzame rallyauto die nog een laatste keer het parcours wilde rijden, scheerde over het smalle straatje, de man achter het stuur

verkeerde in de veronderstelling dat de verkenningsronde nog aan de gang was. Op die zomerse dag stonden de gewassen hoog, ze belemmerden het zicht van de chauffeur, die het jongetje dat uit de tegenovergestelde richting aan kwam rijden pas zag toen het te laat was en hij het niet meer kon ontwijken. Frank werd geraakt door een spatbord en in de lucht gekatapulteerd.

De chauffeur, Mario Reybrouck, belde aan bij het eerste huis, maar dat had geen telefoon. Hij bleef bij Frank terwijl zijn medereiziger Freddy Vangenot op zoek ging naar een toestel – recht naar, of all places, Hostellerie de la Place. Hijgend vertelde hij wat er was gebeurd.

‘Wat droeg het jongetje?’ vroeg Chantal.

‘Een regenboogtrui’, was het antwoord.

Haar ergste nachtmerrie werd werkelijkheid.

Frank werd met de ambulance afgevoerd naar het Onze-Lieve-Vrouweziekenhuis in Ieper. Het verhaal gaat dat hij pas begon te huilen toen de dokter met een schaar zijn wieleroefuit wilde openknippen, Chantal kon hen ervan overtuigen deze voorzichtig uit te trekken. De diagnose? Hersentrauma en een gebroken linker dijbeen. Hij zou zes weken in het ziekenhuis moeten blijven. De plaatselijke expert in orthopedische trauma's, Etienne Roussel, was net veertien dagen op reis en zijn vervanger, die gespecialiseerd was in appendixontstekingen, maakte een soort katrol met gewichten, die de beentjes in een verticale positie hielden. Frank was immobiel en moest even de vernedering ondergaan van luiers, tot zijn moeder een klittenbandbroekje had gemaakt, dat gemakkelijk aan en uit kon.

Bij zijn terugkeer besliste Roussel dat de aanvankelijk toegepaste methode gekkenwerk was: het bot moest gebroken en opnieuw gezet worden met metalen schroeven en een plaat. Frank Vandembrouckes linkerbeen zou dus altijd veel zwakker zijn, 1,7 centimeter korter ook, en tweeënhalve keer dunner dan zijn rechterbeen. De nawerkingen van het ongeluk zouden hem in zijn hele professionele carrière blijven achtervolgen, maar ze maakten zijn prestaties en zijn esthetisch aangename stijl des te opmerkelijker.

Al gauw moest Frank opnieuw leren lopen. Enkele maanden later kreeg hij van zijn vader een op maat gemaakte blauwe fiets – half zo groot als de donkergroene Motobécane waarmee zijn oom Jean-Luc toen bij het profteam La Redoute reed. Niet veel later reed hij alweer rondjes voor de Hostellerie de la Place.

De bar waar het gezin woonde en werkte, ligt in het centrum van Ploegsteert, twintig passen van de kerk en vlak bij de rotonde waar de twee hoofdwegen van het dorp samenkomen. Toen was de Hostellerie wit geschilderd, het mooie bierhuis en de bakstenen gevel een baken tegen de donkere stenen torenspits, het hoogste gebouw vele kilometers in het rond.

De Vandenbrouckes zijn niet langer de eigenaren en de naam is intussen veranderd in Café de la Grand' Place, maar verder is er nog niet veel veranderd. Achter de houten bar zijn lege bierflesjes tegen de muur gestapeld, Stella Artois, Carolus en de grappige Queue de Charrue (de naam van het dorp in het Frans) worden van het vat getapt. In de restaurantzaal voor de bar staat een dozijn tafeltjes met rood-wit geruite tafelkleedjes. Achter de deur achter de bar ligt een ruime functionele zaal, erg in trek voor feestjes en events. Overal zijn kitscherige bordjes en krachtige kwinkslagen aangebracht. Eentje trekt mijn aandacht: *Mieux vaut les actes que les paroles* – praatjes vullen geen gaatjes.

Hier zijn Frank en Sandra in de jaren tachtig opgegroeid, in de rokerige zaal, tussen het gescherts van de stamgasten. Ze kenden iedereen en gingen met iedereen om. Ze aten in het restaurant, tussen de betalende klanten. Marie-Paule Fauquenoit, die al sinds jaar en dag opdiende voor het gezin, was af en toe zelfs kinderoppas. 'We hadden geen gezinsleven. Je kwam binnen, meteen in het café, er was nergens plaats om je te verstoppen', zegt Sandra. 'Bij het ontbijt zaten er minstens tien mensen aan tafel, wij zaten er voor schooltijd te eten, de postbediende zat er om zeven uur 's ochtends een kop koffie te drinken, ook de verzekeringsagent zat aan een tafeltje. Het

Café de la Place lag naast het gemeentehuis, dus iedereen kwam gewoon binnen, zelfs als de gordijnen nog niet opgetrokken waren en het café [officieel] nog niet open was.'

Boven aan de trap, met een grijze loper erop, lagen de slaapkamers van de kinderen, het enige stukje privacy. En dan nog: de houten vloer in het oude huis kraakte, de klanten beneden konden dus elke beweging horen. Maar cafékind zijn had ook zo zijn voordelen: Sandra en Frank hadden de sleutel van het muntenslot van de flipperkast, dat ze gewoon maar open hoefden te doen waarna ze hetzelfde frankstuk telkens opnieuw konden gebruiken.

Broer en zus hadden allebei een avontuurlijk trekje. Toen Frank negen was, gingen ze samen bij het circus. Chantal was aan de praat geraakt met een rondreizende Duitse groep en de gezinnen waren bevriend geraakt. De kinderen gingen vier dagen mee op tournee in Vlaanderen, hielpen bij de acts, bouwden de tenten op en gaven de slangen te eten.

Op het kerkhof vlakbij rookten ze samen stiekem hun eerste sigaret. Wanneer ik dat aanhaal, begint Sandra te lachen en vertelt ze nog een bijzonder detail. 'Ik had een slaapkamer met een tweepersoonsbed en Frank had zijn eigen kamer. Maar hij sliep niet graag alleen, dus kwam hij altijd bij mij liggen. Zo ging het al sinds we nog klein waren. Het was een gewoonte geworden.' Ze vertelt dat dat zo bleef tot zij haar toekomstige echtgenoot Sébastien ontmoette, ze was toen zestien en Frank dertien. Ze waren zo close met elkaar dat hij de eerste was die wist dat ze verliefd was.

Natuurlijk hadden ze ook vaak ruzie, zoals de meeste broers en zussen. Tijdens een wel heel onstuimige rit terug uit Moeskroen werkte het gebekvecht Jean-Jacques zo op de zenuwen dat hij de auto aan de kant zette en de twee eruit gooide. De resterende 5 kilometer naar huis mochten ze te voet doen. Maar toen Chantal hoorde wat hij had gedaan, maakte ze zich zorgen en zei ze dat hij de kinderen moest oppikken. Hij zag hen langs een veldweggetje lopen, Sandra op de rug van Frank. Ze weigerden in de auto te stappen en liepen

netjes de hele weg naar huis. Dat verhaal onderstreept een andere karaktertrek van Frank: koppigheid.

In de zomervakantie maakten kinderen vaak de dienst uit in de Hostellerie. Jean-Lucs dochter Céline, zes jaar jonger dan Frank, kwam vaak uit Moeskroen langs om met de dorpskinderen te spelen. ‘Voor mij was het daar altijd feest. Het was alsof er geen regels waren’, zegt ze. ‘Ik kon gaan waar ik wilde, eten wat ik wilde. Chantal had een restaurant: als ik de hele dag frietjes wilde eten, dan zei ze daar niets van! Elk weekend dat ik er was, was er een trouwfeest en ik ging vaak dansen met de bruid en de bruidegom.’

De ruime functionele zaal was hun speeltuin. Er stonden bordspellen, zoals monopoly, ze voetbalden er of speelden verstoppertje in het donker. Af en toe sprong Frank op zijn fiets en reed rond de tafels of ze wreven de trapleuning in met zeep en gleden naar beneden. ‘Frank was nogal charismatisch, er hingen altijd wel vrienden om hem heen’, zegt Céline. ‘[Mijn nicht] Ophélie en ik deden altijd dingen met hem. Soms ging hij met ons wandelen in het bos, zoveel kilometer zonder de juiste schoenen. We waren helemaal kapot en hadden het koud. Hij was nergens bang voor. Voor niets of niemand. Als je zei dat je niet meeging, dan kon hem dat niets schelen... Hij deed wat hij wilde.’

In zijn jonge jaren deed Frank heel wat sporten, maar hij bracht het er niet al te goed af en stopte dan zomaar, zonder dat te laten weten. Judo, turnen, basketbal en voetbal waren allemaal niets voor hem, tot hij een sport vond die beklifde – hardlopen. Op 19 maart 1983 zien we zijn frisse kop in het vergeelde zwart-witarchief van de *Nord Eclair*, in een stuk over de jaarlijkse, door het lokale krantje gesponsorde atletiekmeeting rond het Parc Communal in Moeskroen. Op een foto van de top drie in de categorie ‘Garçons 1974’ staart Frank in de camera, hij ziet eruit alsof hij in tranen gaat uitbarsten nadat hij na Karl Delborge, die een paar centimeter groter was, als tweede over de streep was gekomen. Op zijn zevende ging hij bij de EAH (Entente Athlétique du Hainaut) in het naburige Le Bizet.

Zijn oude coach Jacques Schouteten, een kalende zeventiger met bril in een blauw Nike T-shirt, woont hier nog altijd en helpt mee op de club. ‘Hij wilde altijd winnen en zei niet veel’, herinnert Schouteten zich nog over Vandenbroucke. ‘Maar timide was hij niet, helemaal niet. Hij wilde altijd bij de grotere kinderen rondhangen. We hadden twee trainingssessies per week, op woensdag en vrijdag. Maar we wisten dat hij meer deed, soms ging hij drie of vier keer per week lopen.’

De competitieve tiener deed er alles aan om als eerste te finishen. Schouteten herinnert zich nog een trainingskamp in december, toen de jonge Frank alle tafeltennisballetjes nam. ‘Zo wist hij zeker dat hij zou kunnen spelen. Dat was zijn mentaliteit zo’n beetje: hij was een winnaar.’

Sandra liep ook bij de club. Jean-Jacques reed vaak in de auto achter hen aan op training, met een stopwatch in de aanslag. Zesendertig minuten was hun limiet voor een rondje van 8 kilometer. ‘Pa schreeuwde nooit, maar was wel heel streng’, zegt Sandra. ‘Ook nu [Franks dochter] Cameron is begonnen met fietsen en hij dan zegt dat ze honderd kilometer moet doen en zij dan na achtennegentig terug is, dan verplicht hij haar om nog twee kilometer te rijden. Als je het wilt maken, moet je het trainingsplan volgen. Zo gaat het met papa.’

Het harde werk loonde. In maart 1986 won Frank het nationale kampioenschap veldlopen in Waregem in zijn leeftijdscategorie. Toen hij de finish passeerde, viel hij in de armen van zijn moeder. Maar hij was ontgoocheld toen hij een loopjasje van Asics gewonnen bleek te hebben, maar dat meteen weer moest uittrekken en aan een ander kind geven om in te poseren voor de volgende podiumfoto. Het was een arme sport – enkel voor de show, niet voor het geld.

De sportieve held van het stadje was destijds achtentwintigvoudig nationaal kampioen snelwandelen Godfried Dejonckheere, die in de baksteenfabriek in Le Bizet werkte. Er is een YouTube-filmpje van zijn laatste training voor hij naar de Olympische Spelen van 1988 in

Seoul vertrok. Je ziet de dertienjarige Frank Vandenbroucke als een van de honderd en nog wat supporters die samen met hem trainen in het dorp. Voor de start poseert de bonte groep van snelwandelaars, lopers en fietsers bij een bord waarop staat: 'Ploegsteert: Terre de champions', een knipoog naar de bijzondere sportieve reputatie in de regio.

Dejonckheere, een dubbelganger van wielrenner Greg Van Avermaet, leidt de groep met zijn starre, kaarsrechte tred. Vandenbroucke, in een witte trui van EAH, een korte short, op sportschoenen met lange sokken en met een blonde kuif, dendert links van de groep. Toen al zag je het begin van de opvallende looks die later zo vertrouwd zouden worden: lange armen en dunne benen, twee derde van zijn lichaam. Frank loert even naar de camera en stuift dan naar voren, zodat hij nog prominenter in beeld komt. Op zijn eigen olympische debuut was het nog acht jaar wachten, maar dat zou niet in een looptrui zijn. 'Zijn naam was Vandenbroucke', zegt Schouteten. 'Niemand zei het ooit rechtstreeks tegen ons, maar we wisten allemaal dat het op de leeftijd van veertien beslist was. Hij zou overgaan naar wielrennen.'

Om de woorden van moeder Chantal aan te halen: hij zou geen Vandenbroucke zijn als hij dat niet deed. Zijn familie was gepokt en gemazeld in de wielersport en trainingsritten voor profrenners vertrokken vaak vanaf de Hostellerie de la Place, Ploegsteert was een handige plek tussen Moeskroen, waar zijn oom Jean-Luc woonde, en Rijsel, de uitvalsbasis van zijn ploegmaats. Af en toe kwamen ook de grote held van de klassiekers Sean Kelly en vijfvoudig Tourwinnaar Bernard Hinault hier een glas drinken. Franks vader was intussen – het zat hem mee – voltijds mecaniciens geworden. Het KAS-team van wielerslegende Briek Schotte zat bij een wedstrijd plots zonder mecaniciens en Jean-Jacques vulde dat gat. Hij bleef er hangen. Jean-Luc reed zijn laatste jaren als renner en toen hij eind 1988 de fiets aan de wilgen hing en manager werd van de Lotto-ploeg, ging zijn oudere broer met hem mee.

Frank ging samen met zijn vader naar de ploeghotels, waar hij vol bewondering naar de mooie fietsen keek, en ging met hem mee naar de prestigieuze dagkoersen in de lente, rondrijdend over de hobbelige landweggetjes in het zog van de Ronde van Vlaanderen, of naar Parijs-Roubaix vlak over de grens. Thuis werden de passie en de encyclopedische sportieve kennis van Frank gevoed door de uitgebreide verzameling videocassettes van zijn vader, weggestopt achter in de gang bij zijn slaapkamer. Aan de muur in zijn kleine kamertje hingen posters van Tony Rominger, Miguel Indurain en Gianni Bugno, naast een quote van drievoudig Tourwinnaar Louison Bobet: geloof in jezelf. 'Als ik toen aan mezelf als wielrenner dacht, dan zag ik me altijd als iemand van de klassiekers', zei hij in 1999 tegen *L'Equipe*. 'En van bij het begin zei ik tegen mezelf dat het geen zin had me in het wiel te verstoppen.'

In de zomer van 1989 kreeg hij de kans die filosofie in praktijk te brengen. Er was toen namelijk een nieuwe regel die zei dat veertienjarigen in de zomervakantie mee mochten rijden als aspirant. Vandenbroucke kreeg zijn tijdelijke licentie van de Koninklijke Belgische Wielrijdersbond, de KBWB, zijn relatie met de nationale bond zou niet altijd even plichtmatig verlopen.

Maar het debuut werd vroegtijdig afgebroken: na een uur rijden in oostelijke richting naar Deux-Acres was er in de eindsprint voor de overwinning een valpartij. Hij werd wel tweede in de volgende wedstrijd en het was dan toch driemaal is scheepsrecht, toen hij won in Herne. Na een aanval waarbij hij zijn rivalen achter zich liet, reed Vandenbroucke voorop, maar hij kreeg een lekke band en werd ingehaald door de rest. Hij liet zich echter niet ontmoedigen, zette de achtervolging in, haalde hen bij, schakelde een versnelling hoger en liet hen allemaal achter zich. Die middag leerde hij ook een opkomende donkerharige wielrenner kennen, Steve De Wolf. De twee zouden dikke vrienden worden.

Eind augustus 1989 ging Frank met zijn vader, die als mecanicien werkte voor de Belgische nationale ploeg, mee naar het Alpendorpje

Chambéry voor het Wereldkampioenschap. Een kans om zich in de bergen eens te meten met profrenners.

De trainingsrit ging over de nabijgelegen Mont Revard, een klim van 21 kilometer. Toen kopman Claude Criquiellion en Dirk De Wolf het tempo opdreven, hield de onbekende veertienjarige knul achterin gelijke tred. De rest van het team keek met open mond naar zijn prestatie, maar was buiten adem en kon geen woord uitbrengen. Weer in het hotel vroeg voormalig wereldkampioen Criquiellion: 'Wie is die jongen die met ons meereed? We konden hem niet afschudden.'

'Dat is mijn zoon', antwoordde Jean-Jacques, de trots klonk door in zijn stem.